

Universiteit Utrecht

Intranet

In Memoriam prof. dr. Jos H. Dijkhuis (1929-2018)

12 JUNI 2018

Jos Dijkhuis, emeritus hoogleraar klinische psychologie en psychotherapie, en jarenlang decaan van de faculteit Sociale Wetenschappen, is op 4 juni 2018 overleden. Afkomstig uit Twente (Borne) ging hij in 1947 psychologie studeren aan de Rijksuniversiteit Utrecht. In zijn 2e studiejaar werd hij student-assistent, wat het begin werd van een glanzende loopbaan van meer dan 40 jaar, waarin hij altijd aan deze universiteit verbonden bleef.

Reeds als student werkte Jos Dijkhuis voor en met vermaarde hoogleraren als Buytendijk en Langeveld. Het was de tijd van de 'Utrechtse School', waar de fenomenologie hoogtij vierde. Als student en jong staflid viel hij op: hij won een prestigieuze prijsvraag, was voorzitter van de psychologiestudentenvereniging Psyche Nikai, en durfde het aan een uitermate

kritisch toneelstuk te schrijven dat uitgevoerd werd in aanwezigheid van de 3 zittende hoogleraren en waarin onverholen kritiek werd geuit op hun, in de ogen van Dijkhuis, inhoudelijke vaagheid, ontoegankelijkheid en frequente afwezigheid. De hoogleraren waren ‘not amused’.

Na zijn afstuderen werd Jos Dijkhuis staflid bij het toen pas opgerichte Instituut voor Clinische en Industriële Psychologie (ICIP). Aanvankelijk was daar zijn taak het geven van een testcursus, wat niet verwonderlijk was omdat het de tijd was waarin de taak van een praktijk-psycholoog in feite alleen bestond uit het ondersteunen van de psychiater met test-diagnostiek. Enige vorm van ‘behandelen’ was simpelweg verboden voor een psycholoog. Het was binnen het ICIP de taak en missie van de jonge Dijkhuis om het gebied van de klinische psychologie tot ontwikkeling te brengen, wat met name inhield dat de ‘behandelings-kant’ uit het niets moest worden opgebouwd. Gesteld kan worden dat hij deze taak met succes heeft uitgevoerd. Het ICIP bracht hij tot grote bloei. In de late jaren ‘60 en ‘70 van de vorige eeuw wisten studenten in den lande dat men voor pré- en ook postdoctorale opleidingen vooral in ‘Utrecht’ moest zijn. Hoewel hijzelf meer psycho-analytisch en interactioneel georiënteerd was, gaf hij ruim baan aan nieuwe stromingen zoals (cognitieve) gedragstherapie.

Buiten de UU stond Jos Dijkhuis aan de wieg van of transformeerde hij diverse opleidingen en instituten. Dat een klinisch psycholoog heden ten dage door leken en studenten vooral ook als een behandelaar wordt gezien, is mede aan hem te danken. Tekenend voor die ontwikkeling is dat Jos Dijkhuis in 1963 benoemd werd als lector in de ‘niet-medische psychotherapie’, waarmee toen gecodificeerd werd dat er ook psychotherapie was die door niet-medici kan worden gegeven. Na deze benoeming volgde in 1965 zijn benoeming tot gewoon hoogleraar met als leeropdracht ‘Klinische Psychologie en de Psychotherapie’, waarmee hij de eerste hoogleraar was binnen de psychologie in Nederland met de leeropdracht Psychotherapie.

In latere jaren ontwikkelde Jos Dijkhuis zich meer als bestuurder. In de roerige jaren '70 was hij jarenlang voorzitter van het ICIP, dat overigens later diverse malen van naam veranderde. In 1980 werd hij decaan van de faculteit en kreeg te maken met twee grootscheepse reorganisaties, veroorzaakt door forse bezuinigingen, opgelegd door de Minister van Onderwijs. Daarnaast dienden de tot dan toe autonome subfaculteiten te verdwijnen, met als gevolg dat de invloed van de faculteit navenant groter werd. Er diende dus op meerdere gebieden ingeleverd en gesneden te worden. Zo'n proces doet pijn, bij in feite alle betrokkenen. Geen van de betrokkenen kijkt met plezier terug op die tumultueuze, moeilijke jaren.

In 1991 hield Jos Dijkhuis zijn afscheidscollege. In de jaren daarna is hij op veel terreinen actief geweest. Zo was hij vele jaren secretaris/directeur van het Nationaal Fonds Geestelijke Volksgezondheid (NFGV; tegenwoordig Fonds Psychische Gezondheid geheten); voorzitter van het Centraal Orgaan Nascholing en Opleidingen in de GGZ (CONO) en voorzitter van de 'Commissie Dijkhuis', die op verzoek van de artsen-federatie KNMG een spraakmakend rapport uitbracht over 'Hulp bij levensbeëindiging in geval van lijden aan het leven'.

Op zijn 80e besloot Jos Dijkhuis deze en andere taken te gaan afstoten. Hij kon terugkijken op een zeer arbeidzaam leven, waarin hij veel heeft kunnen bereiken voor de klinische psychologie in Nederland.

Namens het faculteitsbestuur,

Marcel van Aken, decaan

Frank Jan van Dijk, directeur

Contactpersoon: Marcel van Aken, m.a.g.vanaken@uu.nl

Laatst gewijzigd: 12 juni 2018

0 users have voted.